

medicine II. Diagnostic Ammonia tests. *Fol. med. neerl.* **13**, 21. — GIPS, C. H. en M. WIBBENS-ALBERTS (1968b) Ammonia determination in blood using the TCA-direct method. *Clin. chim. Acta* **22**, 183.

Arnhem, 26 augustus 1970
Gemeente Ziekenhuis

R. VAN LEUSEN

DELINQUENT GEDRAG EN MODERNE SEDERINGSMIDDELEN

Het ingezonden stuk van H. DENEKAMP (1970) heeft de verdienste dat opnieuw de aandacht wordt gevestigd op de gevolgen van een onjuist toegepaste therapie met psychopharmaca. Het doel van deze therapie is immers een gedragsbeïnvloeding van de patiënten juist naar het optimale functioneren, met vermindering van de genoemde bijwerkingen.

Door een juiste keuze van het toe te passen middel, een adequate dosering en frequente controle kan dit worden bereikt, waarbij de gegevens van de maatschappelijk werker, die in teamverband werkt met de psychiater, van zeer groot belang zijn. Natuurlijk behoort iedere patiënt grondig te worden ingelicht.

Het noemen van twee psychopharmaca — diazepam (Valium) en chloordiazepoxide (Librium) — als boosdoeners acht ik niet rechtvaardig, omdat alle psychopharmaca als ze niet juist worden toegepast, ongewenste bijwerkingen vertonen. Dit zelfde geldt immers voor alcohol. Trouwens wat gebeurt er als een diabeticus te veel of te weinig insuline krijgt?

Om te voorkomen dat door berichten betreffende onjuiste toepassing van op zichzelf zeer waardevolle geneesmiddelen, de biologische psychiatrie ten onrechte in diskrediet zou worden gebracht, terwijl deze ook in het belang van de delinquent de plaats verdient die VAN PRAAG (1970) onlangs beschreef, meen ik even te moeten reageren. Elders wees ik (1970) reeds op de grote mogelijkheden van psychopharmaca juist in de forensische psychiatrie. Dat patiënten zich na de berechting beter voelen is een algemeen verschijnsel. Dit wordt zeker versterkt als niet-juist voorgeschreven psychopharmaca zijn gestaakt.

Literatuur: DENEKAMP, H. (1970) *Ned. T. Geneesk.* **114**, 1354. — HIELE, L. J. VAN (1970) *Ned. T. Psychiat.* **12**, 93. — PRAAG, H. M. VAN (1970) *Ned. T. Geneesk.* **114**, 834.

Hoogeveen, 3 september 1970

L. J. VAN HIELE

BERICHTEN BINNENLAND

Behandeling van epilepsiepatiënten. — De staatssecretaris heeft 17 september jl. een adviesaanvraag gezonden naar de Gezondheidsraad betreffende de meest gewenste methodes voor behandeling en revalidatie van epilepsiepatiënten. De opdracht aan de Gezondheidsraad richt zich tevens op verbetering van het wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van bruikbare methodes van vroegtijdige opsporing. (*Persbericht Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid*, 18 september.)

Efficiency-onderzoek bij verplegende arbeid. — In het kader van het onderzoekprogramma m.b.t. ziekenhuizen van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid Dr. R. J. H. KRUISINGA, gericht op de bevordering van de efficiency in de gezondheidszorg, is aan het Raadgevend Bureau Ir. B. W. Berenschot N.V. opdracht verstrekt tot een vooronderzoek omtrent de taak-inhoud en taak-verde-

ling bij uitvoering van verplegende arbeid. In een eerder persbericht (2 september 1969) omtrent onderzoeken in ziekenhuizen werd er reeds op gewezen, dat de verschillende vormen van patiëntenzorg, die in verschillende typen inrichtingen voor de patiënt het meest nodig zijn, in de laatste tientallen jaren sterk van karakter veranderd zijn. Medegedeeld werd, dat etappe-gewijs in verschillende fases onderzoekopdrachten zouden worden verstrekt aan verschillende organen, doch met name aan het Nationaal Ziekenhuis Instituut. Het door de staatssecretaris met Philips Nederland N.V. afgesloten contract inzake het introduceren van informatieverwerkende systemen voor de automatisering van ziekenhuizen (persbericht 10 juni 1970) vormt een etappe in het onderzoekprogramma. De onderzoekopdracht aan het organisatie-bureau Berenschot luidt een nieuwe fase van het onderzoekprogramma in. (*Persbericht Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid.*)

Epilepsiecentrum de Cruquiushoeve gereed. — Op een terrein van ruim 51 hectare in de Haarlemmermeer bij Heemstede is na meer dan zes jaar bouwen het epilepsiecentrum de Cruquiushoeve voltooid. De totale investeringskosten van de inrichting, die plaats biedt aan 536 patiënten, beliepen 32 miljoen gulden. Van dat bedrag werd 3,3 miljoen bijeengebracht door de ongeveer 325 duizend contribuanten van de steunorganisaties De Macht van het Kleine.

De Cruquiushoeve is het tweede centrum van het Instituut voor epilepsiebestrijding, dat in Heemstede al jaren beschikt over het epilepsiecentrum Meer en Bosch. Het nieuwe centrum heeft een uiterst moderne accommodatie en is gebouwd in bungalowstijl zonder massale dagverblijven en slaapzalen. De maximale grootte van een groep patiënten is 12 personen.

Het nieuwe centrum is in zijn soort het grootste van Europa. In Nederland lijdt één op de 150 tot 200 personen aan een of andere vorm van epilepsie, hetgeen betekent dat er in Nederland zestig- tot tachtigduizend patiënten zijn. Van hen is ongeveer 75 procent opgenomen in het maatschappelijk bestel, moet tussen de zeven en tien procent langdurig of blijvend verpleegd worden (4200 tot achtduizend patiënten) en behoeft het resterende deel, geschat op 15 tot 18 procent ofwel tussen de negen- en veertienduizend patiënten, korter of langer opgenomen te worden. (*Volkskrant*, 18 september.)

Luchtverontreiniging in Nederland. — De lucht boven Amsterdam en Rotterdam is evenzeer met zwaveloxyde verontreinigd als die boven de grote Amerikaanse steden. Tot deze conclusie komen twee hoofdambtenaren van de provinciale griffie van Noord-Holland in een rapport aan Ge-deputeerde Staten. De twee ambtenaren hebben in opdracht van GS in St. Louis in de Verenigde Staten een internationaal congres over de beteugeling van de luchtverontreiniging bijgewoond.

De centrale coördinatiecommissie luchtverontreiniging Noordzeekanaalgebied heeft een verslag gepubliceerd van de metingen van zwaveldioxyde en standaardrook in het eerste kwartaal van dit jaar. Hieruit bleek dat, evenals in het laatste kwartaal van 1969, een zekere teruglopende tendens valt te bespeuren in de mate van luchtverontreiniging door zwaveldioxyde in Amsterdam-west. (*Volkskrant*, 19 september.)

Verenigingsnieuws

— Het Bestuur van de *Nederlandse Vereniging voor Medische Hypnose* is voor de komende bestuursperiode als volgt samengesteld: H. H. KLOOS, zenuwarts, voorzitter; W. P. J.